

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијси савјет

**Zaključak o odbacivanju Zahtjeva
privrednih subjekata Ledo d.d. za proizvodnju i promet sladoleda i smrznute hrane, 10000 Zagreb,
Republika Hrvatska i Mars South Central Europa GmbH, 2460 Bruck an der Leitha, Republika
Austrija za pojedinačno izuzeće Ugovora o distribuciji od zabrane**

**Sarajevo
mart 2016. godine**

Broj: 02-26-4-02-20-II/16
Sarajevo, 30.03. 2016. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine je na osnovu čl. 25. i 42. stav (2), a u vezi sa članom 4. stav (1), članom 5. i članom 42. stav (2) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) u postupku pokrenutom po Zahtjevu za pojedinačno izuzeće Ugovora o distribuciji od zabrane podnesen od strane privrednih subjekata Ledo d.d. za proizvodnju i promet sladoleda i smrznute hrane, ul Čavićeva 1 a, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska i Mars South Central Europa GmbH, 20 Industriestraße, 2460 Bruck an der Leitha, Republika Austrija, putem advokata Vladimira Markuša, Srpska 2, 78000 Banja Luka i advokata Nihada Sijerčića, Fra Anđela Zvizdovića 1, BC UNITIC, Tower B/II, 71000 Sarajevo, zaprimljenom dana 08.01.2016. godine pod brojem: 02-26-4-02-II/16, na 125. (stotinudvadesetpetoj) sjednici održanoj dana 30.03.2016. godine donijelo je

ZAKLJUČAK **o odbacivanju zahtjeva**

1. Odbacuje se Zahtjev privrednih subjekata Ledo d.d. za proizvodnju i promet sladoleda i smrznute hrane, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska i Mars South Central Europa GmbH, 2460 Bruck an der Leitha, Republika Austrija za pojedinačno izuzeće Ugovora o distribuciji od zabrane radi nepostojanja uslova za pokretanje postupka.
2. Ovaj Zaključak bit će objavljen u «Službenom glasniku BiH», službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 08.01.2016. godine zaprimilo Zahtjev za donošenje odluke kojom se odobrava pojedinačno izuzeće Ugovora o distribuciji od zabrane broj: 02-26-4-02-II/16 (u daljem tekstu: Zahtjev) podnesen od strane privrednih subjekata Ledo d.d. za proizvodnju i promet sladoleda i smrznute hrane, ul Čavićeva 1 a, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska i Mars South Central Europa GmbH, 20 Industriestraße, 2460 Bruck an der Leitha, Republika Austrija, (u daljem tekstu: Podnosioci zahtjeva ili Ledo i Mars) putem advokata Vladimira Markuša, Srpska 2, 78000 Banja Luka (koji zastupa privredni subjekt Ledo) i advokata Nihada Sijerčića, Fra Anđela Zvizdovića 1, BC UNITIC, Tower B/II, 71000 Sarajevo (koji zastupa privredni subjekt Mars) na osnovu člana 27. Zakona o konkurenciji (u daljem tekstu: Zakon).

Podnosioci zahtjeva su Zahtjev samoinicijativno dopunili dana 12.01.2016. godine podneskom broj: 02-26-4-02-1-II/16, dana 22.01.2016. godine podneskom broj: 02-26-4-02-2-II/16, dana 26.01.2016. godine podneskom broj: 02-26-4-02-4-II/16 i 26.01.2016. godine podneskom broj: 02-26-4-02-5-II/16.

Molba za održavanjem sastanka radi uvida u predmet i konsultacija sa nadležnim vijećnikom i službenim licem zaprimljena je dana 26.01.2016 pod brojem: 02-26-4-02-3-II/16, odnosno dana 27.01.2016. godine pod brojem: 02-26-4-02-6-II/16.

Nakon uvida u dostavljenu dokumentaciju, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da ista nije potpuna i kompletna.

Konkurencijsko vijeće je tako dana 15.02.2016. godine pod brojem: 02-26-4-02-7-II/16 kao i podneskom broj: 02-26-4-02-8-II/16 uputilo Zahtjev za dopunom predmetnog Zahtjeva. Privredni subjekt Ledo je traženo dostavio dana 24.02.2016. godine podneskom zaprimljenim pod brojem: 02-26-4-02-9-II/16. Istog dana traženo je dostavio i privredni subjekt Mars podneskom zaprimljenim pod brojem: 02-26-4-02-10-II/16.

Privredni subjekt Ledo je dostavio dopunu Zahtjeva zatim dana 25. 02.2016. godine podneskom broj: 02-26-4-02-11-II/16, dana 07.03.2016. godine podneskom broj: 02-26-4-02-12-II/16 i dana 14.03.2016. godine podneskom broj: 02-26-4-02-14-II/16 dok je advokat Sijerčić u ime privrednog subjekta Mars dopunu dostavio dana 10.03.2016. godine podneskom broj: 02-26-4-02-13-II/16 te dana 15.03.2016. godine podneskom broj: 02-26-4-02-15-II/16 i 02-26-4-02-16-II/16.

Konkurencijsko vijeće je na osnovu člana 29. stav (3) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) dana 28.03.2016. godine pod brojem: 02-26-4-02-17-II/16 Podnosiocima zahtjeva izdalo Potvrdu o prijemu urednog i kompletnog Zahtjeva za izuzeće.

1. Učesnici sporazuma

Učesnici sporazuma su privredni subjekti Ledo d.d. ul Čavićeva 1 a, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska i Mars South Central Europa GmbH, 20 Industriestrasse, 2460 Bruck an der Leitha, Republika Austrija.

1.1. Ledo d.d.

Privredni subjekt Ledo d.d. ul Čavićeva 1 a, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska registrovan je u Sudskom registru pod brojem registracije MBS: 080002964.

Pretežna registovana djelatnost privrednog subjekta Ledo je, između ostalog, proizvodnja sladoleda.

Privredni subjekt Ledo je dio je Agrokor grupe kojom rukovodi privredni subjekt Agrokor d.d., Trg Dražena Petrovića 3, 10000 Zagreb koji je registrovan u Sudskom registru pod brojem registracije MBS: 080020970. Jedna je od najvećih kompanija u Jugoistočnoj Evropi čija je primarna djelatnost distribucija i maloprodaja hrane i pića. Prisutna je u regionu Jugoistočne Evrope, uključujući Hrvatsku, Srbiju, Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru i Mađarsku.

Svoje poslovanje Agrokor grupa dijeli na 4 segmenta i to: poljoprivredu, proizvodnju, logistiku i distribuciju i maloprodaju.

Vlasničku strukturu privrednog subjekta Agrokor na dan 03. novembra 2015. godine čine Adria Group Holding B.V. sa 95,52% m Zagrebačka banka d.d./Evropska banka za obnovu i razvoj 2,07%, Zagrebačka banka d.d./skrbnički račun sa 0,82% , Agrokor d.d. sa 0,82% i g. Ivica Todorčić sa 0,76%.

1.1.1. Povezana društva privrednog subjekta Agrokor grupe u Bosni i Hercegovini

Privredni subjekt Agrokor je na tržištu Bosne i Hercegovine prisutan putem sljedećih privrednih subjekta i to:

- Konzum d.o.o. Sarajevo, Rajlovačka bb, Sarajevo čija je osnova registrovana djelatnost trgovina na veliko hranom, pićem i duhanskim proizvodima,
- Mercator BH d.o.o. Sarajevo, Blažuj bb, Sarajevo čija je osnova registrovana djelatnost, između ostalog, trgovina na veliko i malo;
- Ledo d.o.o. Čitluk, Industrijska zona Tromeda bb, Čitluk, čija je osnova registrovana djelatnost proizvodnja i promet sladoleda i smrznute hrane, koji je u 100% vlasništvu privrednog subjekta Ledo d.d. Zagreb;
- Sarajevski kiseljak d.d. Kiseljak, Kraljice mira 7, Kiseljak, čija je osnova registrovana djelatnost proizvodnja osvježavajućih pića, proizvodnja mineralne vode i drugih flaširanih voda (čiji je najveći dioničar privredni subjekt Jamnica d.d. Zagreb sa 99,86% dionica),
- Ambalažni servis BiH d.o.o. Vogošća, Igmanska bb, Vogošća, čija je osnova registrovana djelatnost proizvodnja valovitog papira i kartona te ambalaže od papira i kartona,
- Distributivni centar - TPDC „SARAJEVO“ d.d. Sarajevo, Rajlovačka bb, Sarajevo, čija je osnova registrovana djelatnost nespecializirana trgovina na veliko hranom, pićima i duhanskim

- proizvodima (čiji su najveći dioničari privredni subjekti Agrokor Koncern d.d. Zagreb, Hrvatska sa 51,00% dionica, ZIF „BIG- Investiciona grupa“ d.d. Sarajevo sa 25,00% dionica, ZIF“PROF.PLUS“ d.d. Sarajevo sa 6.95% dionica),
- Super Kartica d.o.o. Sarajevo, Ložionička 16, 71 000 Sarajevo koja je u 100% vlasništvu privrednog subjekta Konzum d.o.o. Sarajevo;
 - INIT d.d. Sarajevo, Rajlovačka b.b. Sarajevo, čija je osnova registrovana djelatnost obrada podataka, usluge hostinga i djelatnosti povezane s njima (čiji je najveći dioničar privredni subjekt Agrokor Koncern d.d. Zagreb, Hrvatska sa 67.0022% dionica)
 - Tisak d.o.o. Zenica, Jalijski put 6, Zenica, koji u 2015. godini (..) ¹;
 - Zvijezda d.o.o. Sarajevo, Rajlovačka bb, Sarajevo, koja je u vlasništvu privrednog subjekta Zvijezda d.d. Zagreb, a čija je osnovna registrovana djelatnost trgovina na veliko mlijekom, mliječnim proizvodima, jajima, jestivim uljima i mastima;
 - PIK BH d.o.o. Laktaši, Svetosavska ulica bb, Laktaši, koja je u vlasništvu privrednog subjekta PIK Vrbovec d.d. za proizvodnju i promet mesa i mesnih preradevina, Vrbovec, a čija je osnovna registrovana djelatnost, između ostalog, uzgoj životinja;
 - Agrokor d.o.o. Grude, Kralja Tomislava 27, Grude, čija je osnovna registrovana djelatnost trgovina i proizvodnja prehrambenih proizvoda, koji je u 100% vlasništvu privrednog subjekta Sarajevski kiseljak d.d. Kiseljak i
 - PIK Vrbovec d.o.o. Lukavac, ul. Veljka Lukića 22, Lukavac koji u 2014. godini (..).

Rješenjem broj 065-0-Reg-13-003770 Općinskog suda u Sarajevu privredni subjekt PIK Vrbovec BH d.o.o. Sarajevo, Rajlovačka bb, Sarajevo obrisan je iz sudskog registra.

1.2. Mars South Central Europe GmbH

Privredni subjekt Mars South Central Europa GmbH, 20 Industriestraße, 2460 Bruck an der Leitha, Republika Austrija osnovan je u Pokrajinskom sudu u Kornojburgu pod matičnim brojem FN: 314720 z. Dio je međunarodne grupe kompanija čija je matična kompanija Mars Incorporated, a koja je prisutna u preko 74 države. Šest glavnih poslovnih jedinica privrednog subjekta Mars su briga o kućnim ljubimcima (brendovi Whiskas, Royal Canin itd), čokolade (brendovi Snickers, Mars, Twix, M&M itd), hrana (Uncle Ben's itd), konditorski proizvodi (brendovi Orbit, Skittles itd), piće i symbioscience (inkubator za razvoj i komercijalnu eksploataciju proizvoda Mars).

Na području Bosne i Hercegovine privredni subjekt Mars je aktivan u veleprodaji čokolada, konditorskih proizvoda i proizvoda za kućne ljubimce, preko predstavništva i lokalnih distributera. (..)

Na osnovu Uvjerenja broj UP-I-02-1-19-17/16 izdato od strane Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine Wrigey d.o.o. Letališka cesta 29a, Ljubljana, Republika Slovenija registrovala je svoje predstavništvo u Bosni i Hercegovini Rješenjem broj 02-1-1532203 od 29.01.2003. godine koje je zavedeno pod brojem: 107/03 sa sjedištem na adresi Džemala Bijedića br. 166 a.

2. Relevantno tržište

Podnosioci zahtjeva u Zahtjevu kao relevantno tržište za potrebu ocjene predmetnog Ugovora navode *veleprodaju i distribuciju industrijskog sladoleda* koje se može segmentirati dalje na tržište veleprodaje i distribucije industrijskog impulsnog sladoleda i industrijskog porodičnog sladoleda.

Sladoledi se razlikuju i prema načinu pakovanja, mjestu prodaje i mjestu konzumacije. Prema mjestu i načinu proizvodnje i konzumacije mogu se razlikovati dvije vrste sladoleda i to zanatski sladoled (proizvodi se i prodaje u znatno manjim količinama i konzumira u objektima tipa slastičarne) i industrijski sladoled (koji se proizvodi i prodaje u velikim količinama).

¹ (..) – podaci predstavljaju poslovnu tajnu

Impulsni sladoledi su oni koji se skladište u rashladnim uređajima blizu ulaza u maloprodajni objekt te je svaki komad pojedinačno pakovan u vlastitom omotu (štapčić, kornet ili plastična čaša), porodični sladoledi uključuju i veća pakovanja koja sadrže veći broj komada sladoleda u različitim pojedinačnim pakovanjima, a koji se skladišti u rashladnim vitrinama te se konzumira van mjesta prodaje te ugostiteljski sladoled koji se po pravilu ali ne isključivo konzumira od strane krajnjih potrošača u sklopu ugostiteljskih usluga koje se pružaju u ugostiteljskim objektima.

Privredni subjekt Ledo će putem privrednog subjekta Ledo BiH biti veleprodavac – distributer industrijskog sladoleda privrednog subjekta Mars te će se u ugovornom odnosu pojavljivati na veleprodajnom nivou. (..)

Izuzev privrednog subjekta Mars ostali učesnici svoje proizvode plasiraju na tržište potrošačima putem vlastite, odnosno brendirane distributivne infrastrukture (frižideri) te se stoga distributivni nivo tržišta može analizirati zajedno sa veleprodajom.

Relevantno geografsko tržište je određeno kao tržište Bosne i Hercegovine.

Stoga je tržište u predmetnom Zahtjevu ocjenjeno kao tržište *veleprodaje i distribucije industrijskog sladoleda* koje se može segmentirati dalje na *tržište industrijskog impulsnog sladoleda i tržište industrijskog porodičnog sladoleda na području Bosne i Hercegovine*.

(..)

(..)

(..)

3. Ugovor o distribuciji

Ugovor o distribuciji je potpisan dana 18.01.2016. godine i dostavljen u prilogu podneska broj: 02-26-4-02-II/16 od 26.01.2016. godine.

Predmet Ugovora o distribuciji se odnosi na imenovanje privrednog subjekta Ledo zajedno sa povezanim privrednim subjektima kao distributera Marsovih proizvoda (..).

Na osnovu Ugovora privredni subjekt Ledo je stekao pravo prodaje i distribucije Mars sladoleda. (..)

(..)

(..)

Predmet i cilj Ugovora je distribucija proizvoda po osnovu koga se uređuju odnosi proizvođača i distributera. (..)

(..)

Ugovor o distribuciji je pretežno vertikalni ugovor i specifičnosti Ugovora se ogledaju u odnosu privrednih subjekata Ledo i Mars, a koji postoji na dva nivoa.

Prvi nivo odnosa jeste vertikalni (..) dok je drugi nivo horizontalni obzirom da su oba privredna subjekta proizvođači sladoleda i konkurenti na tržištu proizvodnje sladoleda u Bosni i Hercegovini.

(..)

(..)

Cilj Ugovora je poboljšanje dostupnosti i prodaje sladoleda privrednog subjekta Mars kroz organizovani kanal distribucije kao i značajno povećanje vidljivosti i dostupnosti proizvoda dok za privredni subjekt Ledo Ugovor predstavlja priliku da proširi svoj asortiman proizvoda brendiranim sladoledom premium kvalitete, kao i da bolje iskoristi postojeće distributivne i operativne kapacitete.

Podnosioci zahtjeva imajući u vidu naprijed navedeno u Zahtjevu, između ostalog, dalje navode i:

- da predmetni Ugovor širi paletu sladoled proizvoda koji se nude potrošačima u Bosni i Hercegovini; omogućava značajno smanjenje troškova i unapređenje distribucije proizvoda, koja se odnose na logističke, operativne, transportne i skladišne aktivnosti vezane za plasman relevantnih proizvoda; donosi značajne prednosti ekonomije obima, potpunog korištenja proizvodnih i transportnih kapaciteta te efikasno održava hladni lanac skladištenja i prevoza; omogućava poboljšano praćenje i analizu dugoročnih trendova, razvoja i zahtjeva lokalnog tržišta sladoleda; može imati jasne pozitivne prokonkurencijske efekte koji dovode do neposrednih koristi za potrošače kroz efekte na cijene (očekuje se da će cijene ostati na sličnom ili istom nivou ili će potencijalno biti u određenoj mjeri snižene u odnosu na trenutnu situaciju), efekte na kvalitet (kroz ponudu kontrolisanih, kvalitetnih i bezbjednih proizvoda) te uvođenje inovacija/proširivanja mogućnosti izbora;
- (...) Mars sladoledi se uvode na bh tržište na organizovani način čime se unaprjeđuje promet i širi dostupni asortiman proizvoda sladoleda; navedeni Ugovor značajno doprinosi unapređenju distribucije relevantnog proizvoda unutar Bosne i Hercegovine, u skladu sa članom 4. stav (3) Zakona o konkurenciji;
- da je privredni subjekt Ledo lider na tržištu sa bogatom i dugom istorijom proizvodnje i prodaje sladoleda te razvijenom mrežom distribucije; posjeduje kapacitete za kvalitetnu, efikasnu i rasprostranjenu distribuciju širom Bosne i Hercegovine čime može dovesti do unapređenja pristupa relevantnog proizvoda potrošačima;
- (...)
- (...)
- da Ugovor ne predstavlja restriktivan sporazum imajući u vidu da Ugovor nema odredbe koje bi omogućile utvrđivanje cijena ili fiksiranje cijene u daljoj prodaji, (...) kao i da
- (...)

4. Utvrđeno činjenično stanje i ocjena dokaza

Član 4. stav (1) Zakona određuje da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prećutni dogovori privrednih subjekata kao i odluke i drugi akti privrednih subjekata koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na relevantnom tržištu, a koji se odnose na:

- a) direktno ili indirektno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovačkih uslova;
- b) ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvoja ili ulaganja;
- c) podjelu tržišta ili izvora snabdjevanja;
- d) primjenu različitih uslova za identične transakcije sa drugim privrednim subjektima dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;
- e) zaključivanje takvih sporazuma kojima se druga strana uslovljava da prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi sa predmetnim poslom.

Član 5. Zakona određuje da Konkurencijsko vijeće, na zahtjev jedne ili više stranaka u sporazumu može donijeti rješenje o pojedinačnom izuzeću od zabrane sporazuma iz člana 4. stav (1) ovog Zakona, ako

sporazum ispunjava uslove iz člana 4. stav (3) Zakona. Član 41. stav (1) pod b) Zakona propisuje da je Konkurencijsko vijeće nakon donošenja zaključka o pokretanju postupka dužno donijeti konačno rješenje u roku od 3 mjeseca za utvrđivanje pojedinačnog izuzeća iz člana 5. Zakona.

Analizom predmetnog Ugovora i dostavljene dokumentacije uz Zahtjev Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da nisu ispunjeni uslovi da Ugovor o distribuciji predstavlja zabranjeni sporazum u smislu člana 4. stav (1) Zakona. Isti ne sadrži restriktivne odredbe u smislu odredbi Zakona te se ne može smatrati zabranjenim sporazumom koji za posljedicu ima sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije. Samim tim, obzirom da se u predmetnom slučaju ne radi o zabranjenom sporazumu Ugovor ne može ni biti ni izuzet u skladu sa odredbama člana 5. Zakona. Konkurencijsko vijeće stoga odbacuje zahtjev Podnosioca zahtjeva za donošenje odluke kojom se odobrava pojedinačno izuzeće Ugovora o distribuciji od zabrane radi nepostojanja uslova za pokretanje postupka.

Nakon sagledavanja svih relevantnih činjenica i dokaza, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u dispozitivu ovog Zaključka.

Pouka o pravnom lijeku

Ovaj Zaključak je konačan i protiv istog nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objavljivanja ovog Zaključka.

Predsjednica

mr. Arijana Regoda - Dražić